

Załącznik
do Uchwały Nr VIII-32/2015
Rady Gminy Wierzbica
z dnia 28 sierpnia 2015 r.

Gminna Strategia

Rozwiązywania

Problemów

Społecznych

na lata 2015 – 2020

Spis treści

1. Cel i proces tworzenia Strategii	3
1.1 Przesłanki i podstawy prawne opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	3
1.2 Ramy czasowe Strategii	4
1.3 Podstawowe etapy budowania GSRPS.	4
1.3.1 Warsztat Strategiczny– I etap	4
1.3.2. Warsztat Strategiczny – II etap	5
1.3.3. Warsztat Strategiczny – III etap	5
1.3.4. Warsztat strategiczny – IV etap	5
1.4. Określenie horyzontu czasowego.....	6
1.5. Wskazanie osób biorących udział w opracowaniu strategii.	6
1.6. Wskazanie, kiedy Strategia została oficjalnie przyjęta	7
2. Charakterystyka gminy	7
2.1. Podstawowe informacje o gminie	7
2.1.1. Położenie geograficzne.....	7
2.1.2. Demografia	8
2.1.3. Dominująca aktywność gospodarcza.....	9
2.1.4. Trendy gospodarczo – społeczne.....	9
2.2 System polityki społecznej w gminie.....	10
2.2.1. Zadania Pomocy Społecznej.....	10
2.2.2. Dotychczasowe formy pomocy i świadczeń w poszczególnych obszarach polityki społecznej.	12
2.3. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja	14
2.3.1. Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie.....	15
2.3.2. Hierarchia problemów społecznych uznanych za dominujące w poszczególnych obszarach polityki społecznej.....	19
2.4. Kapitał społeczny gminy	20
2.4.1. Inwentaryzacja zasobów gminy (zasoby w postaci organizacji społecznych / publicznych działających w poszczególnych obszarach polityki społecznej).....	20
2.4.2. Analiza SWOT.....	21
3. Kierunki rozwoju gminy.....	22
3.1. Wizja rozwoju społecznego.....	22
3.2. Cele rozwoju społecznego:.....	23
3.2.1 Sformułowanie celów głównych oraz sposobów ich osiągnięcia;	23
3.2.2 Cele szczegółowe – dla każdego celu głównego kilka kierunków działań	23
3.2.3. Określenie osób odpowiedzialnych za poszczególne cele, terminy realizacji, wskazanie źródeł finansowania, itp.....	26
4. Zarządzanie realizacją Strategii	28
4.1. Określenie osób odpowiedzialnych za koordynację wdrażania Strategii	28
4.2. Wskazanie sposobów i częstotliwości dokonywania oceny stopnia realizacji Strategii	29
4.3. Wskazanie osób i sposobów dokonywania zmian (aktualizacji) Strategii.....	29
4.4. Zdefiniowanie wskaźników monitorowania Strategii	29
5.Zakończenie	31

1. Cel i proces tworzenia Strategii

1.1 Przesłanki i podstawy prawne opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163, z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 712);
3. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267, z późn. zm.);
4. Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania“ na lata 2014-2020 (M. P. z 2013 r., poz. 1024);
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581, z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.);
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2012 r., poz. 305);
9. Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020;
10. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, z późn. zm.);
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.);
12. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356, z późn. zm.);
13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124, z późn. zm.);
14. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332);
15. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149, z późn. zm.);
16. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225, z późn. zm.);
17. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 651, z późn. zm.);
18. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118, z późn. zm.);
19. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 513, z późn. zm.);
20. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114);
21. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r., poz. 382);
22. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

1.2 Ramy czasowe Strategii

Proces tworzenia strategii został rozpoczęty w styczniu 2014 r. Prace nad opracowaniem nowej Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica zakończono w maju 2015 roku. Cały proces trwał stosunkowo długo ze względu na partypacyjny proces

opracowania strategii, czyli zaangażowanie do prac nad strategią jak największej reprezentatywnej grup społeczeństwa lokalnego.

1.3 Podstawowe etapy budowania GSRPS.

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego
- diagnoza sytuacji społecznej Gminy
- planowanie działań
- opracowanie dokumentu

Podczas pierwszego spotkania na temat wypracowania GSRPS ustalono skład zespołu roboczego, terminy kolejnych spotkań wraz z zarysem tematycznym. W celu zastosowania partycypacyjnego modelu opracowania Strategii przeprowadzono następujące warsztaty:

1.3.1 Warsztat Strategiczny – I etap

Cele warsztatu:

1. Zrozumienie znaczenia procesów partycypacyjnych w stymulowaniu rozwoju społecznego
2. Znaczenie myślenia strategicznego dla rozwoju społecznego
3. Wypracowanie narzędzi do diagnozy sytuacji gminy, w tym badań ankietowych, zebrania danych statystycznych

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w Strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Gminy Wierzbica, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy, Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie, Komenda Powiatowa Policji w Chełmie, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, parafie, placówki oświatowe, kulturalne oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w gminie problemów i oczekiwań. Elementem uspołecznienia procesu budowy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych było przeprowadzenie badania ankietowego na terenie gminy.

Rozdano 200 ankiet, zwrot wyniósł 200 ankiet. Badaniu ankietowemu poddano zadowolenie z rozwoju społecznego gminy.

1.3.2. Warsztat Strategiczny – II etap

Cele warsztatu:

- Dokonanie identyfikacji i oceny problemów społecznych gminy;

- Określanie przyczyn problemów społecznych i ich wzajemnych korelacji;
- Określenie potrzeb społecznych;
- Określenie zasobów społecznych oraz sił umożliwiających rozwiązanie problemów społecznych;

1.3.3. Warsztat Strategiczny – III etap

Cele warsztatu:

- Weryfikacja i hierarchizacja problemów społecznych gminy po dokonanej analizie przyczyn i skutków;
- Określenie celów głównych będących następstwem dążenia do minimalizacji / ograniczenia / wyeliminowania problemów społecznych występujących w gminie;
- Wypracowanie działań ukierunkowanych na osiągnięcie celów głównych w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne oraz pozainstytucjonalne;
- Przyporządkowanie działaniom celów szczegółowych
- Określenie zasobów społecznych oraz sił umożliwiających rozwiązanie problemów społecznych;
- Konstrukcja wizji rozwoju społecznego gminy oraz misji tj. zasad / wartości jakimi należy się kierować, by stworzoną wizję osiągnąć.

1.3.4. Warsztat strategiczny – IV etap

Cele warsztatu:

- opracowanie misji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych tj. zasad / wartości jakimi należy się kierować, by stworzoną wizję osiągnąć;
- podkreślenie znaczenia monitorowania poziomu osiągania zakładanych celów w poszczególnych obszarach polityki społecznej;
- wskazanie różnic pomiędzy monitoringiem a ewaluacją;
- wypracowanie wskaźników, rezultatów oraz narzędzi ich weryfikacji w poszczególnych obszarach polityki społecznej;
- opracowanie zasad zarządzania strategią
- opracowanie procedury konsultacji społecznych gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

1.4. Określenie horyzontu czasowego.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica opracowywana jest na lata 2015-2020.

1.5. Wskazanie osób biorących udział w opracowaniu strategii.

Do wypracowania nowej Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica na lata 2015-2020 zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji i organizacji społecznych z terenu Gminy:

- Andrzej Chrzastowski – Wójt Gminy Wierzbica,
- Marianna Łakuta – przewodnicząca Gminnego Koła Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Wierzbicy,
- Bożena Buch – prezes Spółdzielni Socjalnej „Miranna” w Wierzbicy,
- Robert Hanc – Gminny Klub Sportowy „Ogniwo” w Wierzbicy,
- Katarzyna Hanc – nauczyciel Zespołu Szkół w Wierzbicy,
- Leokadia Zawisza – Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Wierzbica,
- Mieczysława Sołtys – dyrektor Zespołu Szkół w Wierzbicy,
- Edward Demczuk – koło wędkarskie w Wierzbicy,
- Anna Socha – dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Wierzbicy,
- Anna Wołosiuk – stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Polesie”,
- Urszula Bartniczuk – dyrektor Szkoły Podstawowej w Święcicy,
- Stanisław Dobrowolski – twórca ludowy,
- Ks. Robert Drzewiecki – proboszcz parafii w Olchowcu,
- Dorota Skubij – dyrektor Gminnego Przedszkola w Wierzbicy,
- Jadwiga Tywoniuk – kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy,
- Krystyna Jakimiuk – sołtys wsi Chylin,
- Wanda Mazurek – pielęgniarka środowiskowa Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ZDROVITA” w Wierzbicy,
- Adam Roman – Komendant Gminny OSP, Radny Gminy Wierzbica,
- Halina Rybaczuk – Szkolne Koło Caritas przy Zespole Szkół w Wierzbicy,
- Beata Kołodziej-Greszta – lokalny lider, pracownik Urzędu Gminy Wierzbica,
- Lucyna Guz – Radna Rady Gminy Wierzbica.

1.6. Wskazanie, kiedy Strategia została oficjalnie przyjęta

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica na lata 2015-2020 została uchwalona dnia: ... przez Radę Gminy uchwałą.....

2. Charakterystyka gminy

2.1. Podstawowe informacje o gminie

2.1.1. Położenie geograficzne

Gmina Wierzbica położona jest w północno – zachodniej części powiatu chełmskiego (woj. lubelskie) na obszarze dwóch krain geograficznych. Ponad 60% jej obszaru o faliściej i

pagórkowatej rzeźbie krajobrazu położona jest na terenie Pagórów chełmskich najbardziej na wschód wysuniętej części wyżyny lubelskiej. Północna nizinna część gminy Wierzbica wchodzi w skład Polesia Lubelskiego (Pojezierze Łęczyńsko – Włodawskie i Obniżenie Doruhuskie). Przez teren gminy przebiega wododział Wieprza i Bugu. Siedzibą gminy jest miejscowość Wierzbica – Osiedle, która jest ośrodkiem administracyjnym, usługowym i kulturalnym dla mieszkańców gminy. Przez miejscowość Wierzbica przebiega droga wojewódzka Chełm – Wierzbica – Lublin przez Łęczną.

Gmina oddalona jest od :

- Lublin (miasta wojewódzkiego) – 60 km
- Chełm (miasta powiatowego) – 20 km
- najbliższego przejścia granicznego w Dorohusku – 45 km

Gmina Wierzbica jest typową gminą rolniczą. Powierzchnia gminy 14 636 ha z czego 11 690 ha stanowią użytki rolne.

Charakterystyczną cechą rozmieszczenia ludności w gminie jest jej koncentracja w miejscowości Wierzbica – Osiedle (siedzibie gminy). Nazwa miejscowości gminy Wierzbica pochodzi od wyrazu wierzba. Drzewo to jest bardzo rozpowszechnione w tych terenach. Miejscowość Wierzbica po raz pierwszy wzmiankowana była w 1531 roku.

Świadcami przeszłości i ciekawej historii gminy są cenne zabytki np.:

- kompleks pałacowo – parkowy w miejscowości Chylin wzniesiony w 1904r.
- Zabytkowy kościół drewniany w Olchowcu z końca osiemnastego wieku
- zabytkowa studnia w Ochoży
- grodzisko w Busównie

Do elementów kultury zalicza się również cmentarze z cennymi nagrobkami i wartościowymi zespołami starych drzew.

Atrakcją turystyczną poza zabytkami jest wieża widokowa w miejscowości Karczunek z której można oglądać okolicę, między innymi bagna graniczące z Polskim Parkiem Narodowym.

2.1.2. Demografia

Gmina Wierzbica składa się z 20 sołectw. Zamieszkuje ją 5 414 osób w tym kobiet 2 720 oraz 2 694 mężczyzn. Osób w wieku od 0-17 lat zamieszkuje – 1115 w wieku od 18 do 60 lat – 3 433, natomiast osób w wieku 60 lat i więcej zamieszkuje 866 osób. Rodziny wielodzietne stanowią 1,63% ogółu mieszkańców gminy. Większość rodzin z dziećmi zamieszkałych na terenie gminy to rodziny z 1 lub 2 dziećmi. Liczba ludności od 2010r. spada systematycznie wskazuje to na występowanie zjawiska migracji. Przyrost naturalny w 2013r. wyniósł 2,8 osoby na 1000 osób. Średnia gęstość zaludnienia w Gminie wynosi 37 osób na 1 km².

Największa liczba ludności zamieszkuje w sołectwach: Wierzbica – Osiedle, Busówno oraz Wólka Tarnowska. Praca w rolnictwie jest głównym źródłem utrzymania gospodarstw domowych. Na koniec 2013 r. zarejestrowanych było 402 osób bezrobotnych z tego 227 długotrwale bezrobotnych z prawem do zasiłku było 31 osób.

Jednym z powodów wysokiego bezrobocia w gminie jest fakt, że rynek pracy Gminy oraz w powiecie i województwie nie pokrywa zapotrzebowania lokalnej społeczności. Brak inwestycji w przemyśle oraz bardzo słabe zaangażowanie obecnego kapitału na terenie województwa nie sprzyja tworzeniu nowych miejsc pracy. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność na terenie gminy, skoncentrowane w sektorze prywatnym w dużej części jednoosobowe i w szczególności rodzinne, nastawione na handel i usługi nie generują nowych miejsc pracy.

W związku z niskim rozwojem przedsiębiorczości zarówno w gminie i regionie należy zwrócić uwagę na fakt, iż największą liczbę miejsc pracy na terenie gminy zapewniają jednostki oświatowe a także urząd gminy i jego jednostki organizacyjne. Niewielka liczba osób dojeżdża do pracy poza obszar gminy, najczęściej do Chełma lub znajduje zatrudnienie w odległej o 25 km Kopalni Węgla Kamiennego w Bogdanie.

W 2013 r. na terenie Gminy Wierzbica do rejestru REGON wpisanych było 196 jednostek gospodarczych. W sektorze prywatnym zarejestrowano 187 przedsiębiorstw w sektorze publicznym tylko 9. Najwięcej przedsiębiorstw było zarejestrowanych w handlu hurtowym, detalicznym i naprawa pojazdów samochodowych oraz budownictwo – 52. W latach 2007-2013 liczba podmiotów uległa zmianom, ale ze stałą tendencją wzrostową. W 2013r. było o 30 podmiotów gospodarczych (ok. 15%) więcej niż w 2007r. Jednak porównując wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców) w Gminie Wierzbica z gminami sąsiednimi i z powiatem chełmskim należy zauważyć, że stan istniejący nie jest zadowalający. Wskaźnik ten w Gminie Wierzbica na koniec 2013r. był jednym z najniższych w powiecie.

W Gminie funkcjonują cztery Wiejskie Domy Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna, która ma cztery filie w różnych miejscowościach Gminy. Działalność prowadzi jeden klub sportowy „Ogniwo”. Podstawowa opieka zdrowotna jest zapewniona poprzez dwie przychodnie niepubliczne oraz jedną aptekę ogólnodostępną.

Na terenie gminy znajdują się jedno przedszkole, 3 oddziały podstawowe, 1 punkt filialny oraz 1 gimnazjum. Gimnazjum i Szkoła Podstawowa w Wierzbicy posiadają nowoczesne obiekty sportowe zbudowane w ramach programu „Orlik 2012”.

2.1.3. Dominująca aktywność gospodarcza

Znaczna część mieszkańców Gminy Wierzbica utrzymuje się z rolnictwa. Indywidualne gospodarstwa rolne zajmują około 95 % powierzchni użytków rolnych. Główne kierunki produkcji

rolnej na tych terenach to uprawa zbóż i roślin okopowych. Według oceny większości użytkowników indywidualnych gospodarstw produkcja rolna uważana jest za nierozwojową i nieopłacalną. Gospodarstwa w większości nie są powiązane z rynkiem i produkcja jedynie na własne potrzeby.

Gmina posiada walory turystyczne.

Interesującymi obiektami są:

- kościół rzymsko – katolicki pw. św. Małgorzaty z końca XVIII wieku
- zespół dworsko – parkowy z 1904 roku
- wczesnośredniowieczne grodzisko z IX w.

W Gminie dostępne są miejsca noclegowe w trzech gospodarstwach agroturystycznych.

2.1.4. Trendy gospodarczo – społeczne

Oceniając strukturę wieku ludności gminy w ciągu ostatnich lat występuje spadek osób w wieku przedprodukcyjnym na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym. Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co w przyszłości będzie skutkowało większymi obciążeniami dla społeczeństwa oraz instytucji opieki zdrowotnej i społecznej.

Przyrost naturalny w gminie maleje. Na zwiększenie przyrostu może mieć wpływ polityka prorodzinna oraz wsparcie ze strony państwa.

W związku z obecną polityką rolną państwa w której promowane są głównie gospodarstwa wieloobszarowe na rzecz likwidacji małych gospodarstw, część osób zatrudnionych w sektorze rolnym będzie szukało miejsc pracy poza rolnictwem.

2.2 System polityki społecznej w gminie

2.2.1. Zadania Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczną na terenie gminy Wierzbica oferuje tylko jedna jednostka organizacyjna

samorządu terytorialnego tj. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbica.

Do najważniejszych działań należących do OPS w Wierzbicy należą:

- organizacja i świadczenie usług opiekuńczych,
- kierowanie do zakładów opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej,
- sprawianie pogrzebu,
- opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,
- rozwój infrastruktury pomocy społecznej,
- zasiłki stałe, okresowe, celowe i celowe specjalne,
- zapewnienie schronienia,
- dożywianie dzieci w szkołach,
- praca socjalna,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych z dodatkami,
- prowadzenie spraw związanych z funduszem alimentacyjnym
- przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy zatrudnionych jest 9 osób:

1. Kierownik - 1
2. St. Pracownik socjalny - 1
3. Pracownicy socjalni - 3
4. Księgowa - 1
5. Referent - 1
6. Inspektor – 2

Realizacja działań OPS jest stosunkowo ciężka i wymagająca dużo poświęcenia, dlatego też w celu lepszej realizacji swoich zadań współpracuje z innymi jednostkami i organizacjami takimi jak:

- Powiatowy Urząd Pracy
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Sąd Rejonowy
- Zakłady Opieki Zdrowotnej
- Szkoły
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Policja
- Kuratorzy
- Kościoły

- Ośrodki opiekuńczo – lecznicze.
- Domy Pomocy Społecznej
- KIS
- CIS

Pomoc społeczna zgodnie z ustawą o pomocy społecznej przyznawana jest w oparciu o dwa kryteria:

1. kryterium dochodowe: dochód nie przekraczający 542 ,00 zł w przypadku osoby samotnej i 456,00 zł na 1 członka rodziny w przypadku rodzin,
2. wystąpienie co najmniej jednego z powodów wymienionych w art.7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku.

Powody przyznania pomocy społecznej:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- długotrwała choroba,
- alkoholizm,
- potrzeba ochrony macierzyństwa,
- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- narkomania,
- przemoc w rodzinie.

W Gminie Wierzbica funkcjonują różne organizacje związane z systemem pomocy społecznej. Są to między innymi placówki oświatowe, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, stowarzyszenie oraz inne organizacje formalne i nieformalne.

2.2.2. Dotychczasowe formy pomocy i świadczeń w poszczególnych obszarach polityki społecznej.

Podstawowymi zadaniami z zakresu pomocy społecznej w Gminie Wierzbica zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej powołany Uchwałą Nr XI-39/90 Gminnej Rady Narodowej w Wierzbicy z dnia 30 marca 1990r.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja rodzin z grup szczególnego

ryzyka,

- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego,
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- 10) praca socjalna,
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- 13) dożywianie dzieci,
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- 16) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,
- 17) utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników,
- 18) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- 19) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków,

pożyczek oraz pomocy w naturze,

3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do nich osób wymagających opieki,

4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową i ekologiczną,

3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń finansowych z pomocy społecznej osoba lub rodzina nabywa gdy dochód miesięczny netto nie przekracza kryterium dochodowego (dla osoby samotnej - 542 zł., dla osoby w rodzinie - 456 zł.) przy jednoczesnym wystąpieniu jednego z powodów wymienionych w art.7 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej. Wyłączając zadania zlecone, na które OPS otrzymuje środki finansowe z budżetu państwa, realizacja pozostałych zadań ściśle zależy od środków finansowych przeznaczonych na ten cel przez Gminę. Rozwiązywanie

problemów społecznych wymaga znacznych środków finansowych.

2.3. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja

1. Analiza obszarów polityki społecznej:
 - 1.1. System opieki zdrowotnej
 - 1.2. Edukacja i opieka nad dzieckiem
 - 1.3. System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
 - 1.4. Rynek pracy i zatrudnienie
 - 1.5. Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne
 - 1.6. Kultura

2.3.1. Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie

Zespół ds opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych podzielony został na pięć zespołów odpowiadającym obszarom polityki społecznej tj. zdrowie, bezpieczeństwo, pomoc społeczna, edukacja, kultura. W tych obszarach liderzy lokalny wskazali następujące problemy:

Obszar: POMOC SPOŁECZNA

Problem: Niewystarczające usługi opiekuńcze dla osób starszych

Przyczyny:

- brak usług specjalistycznych – usługi są jedynie w ramach prac społecznie użytecznych
- brak środków finansowych na zatrudnienie osób świadczących usługi
- starzenie się społeczeństwa co generuje problemy osób starszych

Skutki : niepełnosprawność, samotność, choroby.

Problemy: Bariery architektoniczne

Przyczyny:

- brak podjazdów do obiektów użyteczności publicznej
- brak środków finansowych

Skutki : brak dostępu do obiektów użyteczności publicznej

Problem: Bezrobocie

Przyczyny

- brak ofert pracy
- brak zakładów pracy
- dużą odległość do miast
- nasycony rynek pracy w gminie

Skutki: ubóstwo, załamania psychiczne, bezradność życiowa, przenoszenie wzorców z rodziców na dzieci.

Obszar: **EDUKACJA**

Problem : brak współpracy rodziców ze szkołą (szczególnie rodziców uczniów wymagających szczególnej troski)

Przyczyny :

- bezrobocie części rodziców (nauczyciele mają pracę, a więc co oni mogą wiedzieć o problemach rodzin „bezrobotnych”)
- trudna sytuacja finansowa rodzin
- uzależnienia od alkoholu niektórych rodziców
- część rodziców oddając dziecko do szkoły uważa, że szkoła powinna uczyć, sprawować opiekę i wychowywać, a więc „zwalnia się” z wychowywania dzieci z pomocy dzieciom w nauce.
- roszczeniowy stosunek do szkoły, wynikający z roszczeniowego stosunku do życia części rodziców (na zasadzie : „wszyscy są winni, ale nie ja”).

Skutki :

- nieufność, brak zrozumienia, a wręcz wrogość, oskarżenie nauczycieli za niepowodzenia szkolne dziecka
- usprawiedliwianie „na siłę” złych zachowań dziecka (młody człowiek uważa wówczas, że nic złego nie robi a wręcz przeciwnie)
- wrogość uczniów do nauczycieli (mam na myśli uczniów których rodzice mają lekceważący stosunek do szkoły)

Problem : niska motywacja do nauki większości uczniów

Przyczyny :

- internet, gry komputerowe, filmy wątpliwej wartości (gry, internet są bardziej atrakcyjne od nauki) zajmują czas młodym ludziom, czas, który powinni przeznaczyć na naukę
- bezrobocie zmniejsza motywację do nauki „Po co mam się uczyć, skoro zdobędę zawód i nie będę mógł się zatrudnić w wyuczonym zawodzie”.
- brak kontroli rodziców

Skutki :

- niskie wyniki w nauce
 - unikanie wysiłków, częste nieobecności w szkole
- niska motywacja do nauki przekłada się ogólnie na niską motywację do jakiegokolwiek pracy, do podejmowania wysiłków (w znaczeniu pozytywnym).

Problem : lekceważący stosunek do nauki, brak zdyscyplinowania niektórych uczniów

Przyczyny :

- lekceważący stosunek do nauki niektórych uczniów jest „wynoszony” poprzez nich z domu (rodzice części z nich mieli lekceważący stosunek do nauki, inni rodzice lekceważą szkołę).
- podłożem może być także bezrobocie: nauka, wykształcenie jest mi nie potrzebna „ skończę gimnazjum wyjadę do pracy za granicę i więcej zarobię niż ten po studiach”
- problemy rodziców przenoszą się na dzieci stąd nadpobudliwość, brak zdyscyplinowania

Skutki :

- popadanie w nałogi
- lekceważenie osób starszych, słabszych, niepełnosprawnych
- konflikt z prawem

Obszar: **KULTURA**

Problem:

- zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców, integralności mieszkańców z miejscem ich

zamieszkania, kultywowania tradycji lokalnych:

Przyczyny:

- brak wystarczających funduszy (w tym biedne społeczeństwo, „życie od projektu do projektu”, itp.)
- mentalność ludzi (niechęć do nowości, ale i nie potrafią określić w jaką działalność by się włączyli, negowanie podejmowanych działań, Ci co są aktywni- są aktywni w prawie każdej dziedzinie)
- niedostateczna bądź nieumiejętna promocja podejmowanych bądź planowanych działań
- dobór działań, które trafią w gusta odbiorców
- zbyt mała różnorodność oferty kulturalnej dla mieszkańców
- niewyremontowany lokal biblioteki, zbyt uboga oferta czytelnicza jak na potrzeby mieszkańców, brak katalogów elektronicznych zbiorów biblioteki- unowocześnienie pracy bibliotecznej
- brak osób z kwalifikacjami (instruktorów) do prowadzenia niektórych zajęć, warsztatów (tańca, muzyki, itp.)- oznacza to, że zajęcia takie prowadzi osoby spoza gminy z odległych miejscowości, co powoduje wzrost kosztów takiego szkolenia

Skutki:

- niska frekwencja na organizowanych imprezach, zajęciach, warsztatach, itp.
- chętni są tylko na zajęcia, warsztaty, które są organizowane nieodpłatnie
- mniej czytelników,
- młodzi szukają różnych form rozrywki (gry komputerowe, itp.) często nieakceptowanych społecznie (np. wandalizm)

Problem:

- zbyt uboga oferta dla seniorów:

Przyczyny:

- brak wystarczających funduszy
- brak konkretnych ofert spędzania czasu wolnego dla osób starszych
- zbyt mała aktywizacja osób starszych, często wykluczenie ich poza nawias lokalnego życia społecznego
- konieczność dojazdu do ośrodków kultury
- bariera mentalna – niechęć do jakichkolwiek form aktywności, strach przed nowym bądź przed ośmieszeniem się

Skutki:

- brak okazji do aktywności społecznej, prowadzące do wyalienowania seniorów z życia społecznego,
- depresja
- poczucie osamotnienia i braku akceptacji, pokutujące przekonanie że stary człowiek, to człowiek nikomu już nie potrzebny
- przekraczanie barier w polu kultury – odrębnych kultur dla poszczególnych grup wiekowych, dążenie do integracji międzypokoleniowej
- wykorzystanie wiedzy i doświadczenia seniorów, podtrzymywanie tożsamości regionalnej

Problem:

- stworzenie szans rozwoju talentów i zainteresowań dzieci i młodzieży

Przyczyny:

- brak wystarczających funduszy
- stworzenie konkurencyjnej oferty do: gier komputerowych, TV, itp.
- niewystarczająca współpraca z rodzicami
- podtrzymywanie tożsamości regionalnej

Skutki:

- średnia frekwencja na organizowanych zajęciach, warsztatach,
- szukanie rozrywek, które nie rozwijają
- nieumiejętność organizowania sobie czasu wolnego

Obszar: **BEZPIECZEŃSTWO**

Problem:

Wymiana wozów bojowych Straży Pożarnej

Przyczyny:

- wozy bojowe są z dużym przebiegiem wyeksploatowane
- nie spełniają norm i zadań które są nałożone na Straż Pożarną
- brak środków finansowych

Skutki :

- mniejsza efektywność w działaniach ratowniczo – gaśniczych
- wydłużony czas dojazdu do zdarzenia
- częste awarie i naprawy mające wpływ na gotowość bojową
- zwiększenie nakładów finansowych na remonty
- zmniejszenie atrakcyjności OSP w oczach młodych ludzi

Problem:

Brak zainteresowania młodzieży Strażą Pożarną

Przyczyny:

- brak wsparcia finansowego
- brak edukacji w szkołach (tworzenie klas pożarniczych)
- ogólna niechęć, spędzanie wolnego czasu w inny sposób

Skutki :

- zainteresowanie OSP tylko w trakcie zawodów sportowo – pożarniczych
- brak młodych ludzi w strukturach OSP
- powolne wygaszenie jednostek i działalności OSP

Problem:

Mała ilość monitoringu na terenie gminy

Przyczyny:

- zwiększenie monitoringu

Skutki :

- przestępczość
- wandalizm

Obszar: **ZDROWIE**

Problem:

Starzenie się społeczeństwa

Przyczyny:

- przedłużający się wiek życia
- emigracja
- rodziny jednopokoleniowe
- mała dzietność

Skutki:

- niepełnosprawność,
- brak zakładów pracy,
- niewydolność rodzin,
- wyjazdy za pracą do większych miast, poza granice kraju
- zanik więzi rodzinnych

Problem:

Brak dostępności do specjalistycznej opieki medycznej na terenie gminy

Przyczyny:

- brak lekarzy specjalistów
- brak środków na zatrudnienie specjalistów

Skutki:

- mieszkańcy mają utrudniony kontakt do lekarzy specjalistów
- zwiększenie wydatków na dojazdy do specjalistów
- konieczność dojazdów do większych ośrodków medycznych

Problem:

Problemy zdrowotne mieszkańców

Przyczyny:

- negatywne nawyki żywieniowe, kulturowe
- brak ruchu, sportu
- niskie dochody mieszkańców
- trudna praca rolników

Skutki:

- choroby metaboliczne (cukrzyca, otyłość, choroby tarczycy, choroby serca, narządu słuchu, choroby psychiczne, alkoholizm)
- niepełnosprawność ruchowa, psychiczna
- duża liczba osób utrzymuje się z niskiej emerytury rolniczej, świadczeń opieki społecznej
- wyczerpanie, wcześniejsze starzenie się

2.3.2. Hierarchia problemów społecznych uznanych za dominujące w poszczególnych obszarach polityki społecznej

Zespół ds. opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w następujący sposób zhierarchizował problemy w poszczególnych obszarach:

ZDROWIE: Brak dostępności do specjalistycznej opieki medycznej na terenie gminy

Starzenie się społeczeństwa

Problemy zdrowotne mieszkańców

BEZPIECZEŃSTWO: Wymiana wozów bojowych Straży Pożarnej

Mała ilość monitoringu na terenie gminy

Brak zainteresowania młodzieży Strażą Pożarną

EDUKACJA: lekceważący stosunek do nauki, brak zdyscyplinowania niektórych uczniów

brak współpracy rodziców ze szkołą (szczególnie rodziców uczniów wymagających szczególnej troski)

niska motywacja do nauki większości uczniów

KULTURA: Zbyt uboga oferta dla seniorów

Stworzenie szans rozwoju talentów i zainteresowań dzieci i młodzieży

Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców, integralności mieszkańców z miejscem ich zamieszkania, kultywowania tradycji lokalnych:

POMOC SPOŁECZNA: Niewystarczające usługi opiekuńcze dla osób starszych

Bezrobocie

Bariery architektoniczne

2.4. Kapitał społeczny gminy

2.4.1. Inwentaryzacja zasobów gminy (zasoby w postaci organizacji społecznych / publicznych działających w poszczególnych obszarach polityki społecznej)

- KIS w Wierzbicy
- 4 Domy Kultury
- Gminne Koło Kombatantów
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Gminy Wierzbica
- Caritas przy parafii
- Lokalna Grupa Działania Polesie
- Uczniowskie Kluby Sportowe
- „Babskie spotkania”
- Gminny Klub Sportowy
- Gminna Biblioteka
- Koło Wędkarskie
- Gminne Koło Polskiego Komitetu
- 8 OSP (2KRS)
- 2 szkoły + filia + 1 przedszkole

2.4.2. Analiza SWOT

Mocne strony gminy	Słabe strony gminy
<ul style="list-style-type: none">- duża potrzeba i chęć działania- duża motywacja do podejmowania działań społecznych- wielu aktywnych liderów- duża chęć rozwoju- rozbudowany zakres usług dla dzieci- podejmowanie inicjatyw na rzecz dzieci i młodzieży - zbiórki	<ul style="list-style-type: none">- organizacje nie posiadają strategii rozwoju- brak klarownego planu rozwoju- niska umiejętność pozyskiwania funduszy zewnętrznych- mały pakiet usług skierowanych do młodzieży- zmęczenie „głównych

<ul style="list-style-type: none"> – atrakcyjny pakiet zajęć dla seniorów – prężnie działający KIS – wsparcie lokalnej grupy działania – działający prężnie dom kultury – silnie rozwinięty KS reprezentujący gminę w powiecie, województwie i kraju – prężnie działające stowarzyszenie na rzecz rozwoju promujące gminę – cykliczne warsztaty dla kobiet – prężna działająca grupa kobiet – chęć rozwoju i podejmowania nowych inicjatyw – wysoki rozwój kultury – coroczne plenery malarskie połączone z rzeźbą – potrzeba i chęć rozwoju gminy w zakresie kultury – gotowość na pozyskiwanie środków na rozwój kulturalny – pozytywne relacje w gminie – umiejętność współpracy między liderami – chęć uczenia się od innych – aktywnie działająca biblioteka – aplikowanie o środki zewnętrzne na dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży 	<p>liderów”, brak gotowości (na chwilę obecną) do dalszego rozwoju</p>
<p>Szanse rozwoju gminy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – skuteczne uruchomienie procesów partycypacyjnych w gminie – opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych (2015) – wzmocnienie organizacji pozarządowych w nowe kompetencje – strategia rozwoju organizacji, pozyskiwanie środków zewnętrznych, wzmocnienie liderów w delegowaniu uprawnień 	
<p>Zagrożenia</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – Starzenie się społeczeństwa. – Emigracja ludzi młodych. – Bezradność życiowa mieszkańców gminy. – Brak zintegrowanego systemu reagowania na zagrożenia m.in. starzenia się społeczeństwa, emigracja młodych. 	

3. Kierunki rozwoju gminy

3.1. Wizja rozwoju społecznego

Zespół ds. Opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych opracował następującą wizję rozwoju gminy:

W 2020 roku w gminie Wierzbica OSP posiada nowoczesny specjalistyczny sprzęt pożarniczy co wpływa na bezpieczeństwo mieszkańców. w gminie Wierzbica wzrosła ilość MDP i nastąpiło odczuwalne zainteresowanie OSP w gminie poprawił się stan bezpieczeństwa, spadła ilość notów wandalizmu. Osoby starsze będą angażować się w życie społeczne, nastąpi wzrost przedsiębiorczości, mieszkańców. Gmina Wierzbica będzie posiadać specjalistyczne usługi dla osób starszych. Budynki użyteczności publicznej są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Bezrobocie w Gminie Wierzbica spadło. Mieszkańcy będą zintegrowani oraz będą prowadzić zdrowy tryb życia.

3.2. Cele rozwoju społecznego:

3.2.1 Sformułowanie celów głównych oraz sposobów ich osiągnięcia;

3.2.2 Cele szczegółowe – dla każdego celu głównego kilka kierunków działań

Obszar: **EDUKACJA**

A) Cel główny : Zwiększenie współpracy rodziców ze szkołą do 2017r.

Cele szczegółowe:

- 1.** Nawiązanie współpracy z 30% rodziców, którzy do tej pory nie podejmowali współpracy ze szkołą poprzez zwiększenie komunikacji z tą częścią rodziców.
- 2.** Zwiększenie aktywności 30% rodziców poprzez działania edukacyjno – integracyjne do roku 2017.
- 3.** Zwiększenie współpracy z rodzicami, którzy aktywnie współpracują ze szkołą do roku 2020r. poprzez zwiększenie do 3 liczby spotkań w semestrze.

Zadania realizujące cele:

Ad 1. zwiększenie komunikacji z rodzicami, którzy do tej pory nie podejmowali współpracy ze szkołą poprzez telefony, SMS-y do tych rodziców, spotkania nie koniecznie na terenie szkoły (np. w Wiejskim Domu Kultury).

Ad 2. wykłady n.t. współpracy rodziców ze szkołą, organizację wspólnych ognisk integracyjnych, wycieczek edukacyjnych.

Ad 3. zwiększenie liczby spotkań z rodzicami do 3 w semestrze, spotkania integrujące rodziców, uczniów i nauczycieli.

B) Cel główny : Zwiększenie u 40% uczniów motywacji do nauki do roku 2017.

Zadania :

1. Pedagogizacja rodziców n.t. ich roli w zwiększeniu motywacji do nauki ich dzieci
2. Ograniczenie czasu przeznaczanego na gry komputerowe, bezmyślne korzystanie z internetu, oglądanie wątpliwej wartości filmów
3. Zwiększenie kontroli rodziców nad nauką i wynikami w nauce dziecka

C) Cel główny : Zmiana z lekceważącego na pozytywny stosunek do nauki u 25% uczniów do 2017r. Zwiększenie zdyscyplinowania podczas lekcji 20% uczniów do roku 2017.

Zadania:

- stworzenie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu
- włączanie uczniów do akcji Szkolnego Koła Caritas
- spotkania z aspirującymi osobami
- promocja pozytywnych zachowań uczniów
- promocja innych pozytywnych wzorców zachowań

Obszar: **POMOC SPOLECZNA**

A) Cel główny : Zwiększenie zakresu usług opiekuńczych dla osób starszych poprzez zatrudnienie 5 opiekunów osób starszych do 2020r.

B) Cel główny : Wykonanie podjazdów do 3 obiektów użyteczności publicznej Gminy Wierzbica 2020r.

C) Cel główny : Aktywizacja osób bezrobotnych – 30 osób bezrobotnych do 2020r.

Cele szczegółowe:

1. Zdobycie środków i stworzenie możliwości zatrudnienia 5 opiekunów w celu dostosowania ich pracy do osób starszych. Podniesienie kwalifikacji osób zatrudnionych w charakterze opiekunów. Dotrzeć do osób potrzebujących pomocy w ramach usług opiekuńczych.
2. Zdobycie środków w celu likwidacji barier architektonicznych. Zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych.
3. Zdobycie narzędzi dzięki którym będzie aktywnie się działało. Rekrutacja osób, które się zmotywują do swojej sytuacji. Pomoc w odnalezieniu się na rynku pracy.

Zadania realizujące cele:

Ad 1. Pozyskiwanie środków na zatrudnienie opiekunów w ramach programów

- zatrudnienie 5 wykwalifikowanych opiekunów
- przeszkolenie osób świadczących usługi
- znalezienie osób, które wymagają pomocy w postaci usług opiekuńczych

Ad 2. Pozyskiwanie środków na likwidację barier architektonicznych np.: z funduszy PERON, EFS,

- poinformowanie osób niepełnosprawnych o przystosowaniu obiektów do ich potrzeb
- zachęcenie osób niepełnosprawnych do korzystania z obiektów

Ad 3. Program Aktywizacji i Integracji

- wyszukać osoby, które chciałyby uczestniczyć w programie
- motywować osoby bezrobotne
- wsparcie w poszukiwaniu pracy

Obszar: **BEZPIECZEŃSTWO**

A) Cel główny : - wymiana minimum dwóch wozów ratowniczo - gaśniczych w szczególności w jednostce, która jest włączona do krajowego systemu ratowniczo gaśniczych do 2016r. na której w dużej mierze spoczywa bezpieczeństwo mieszkańców.

B) Cel główny : - utworzenie grupy młodzieżowych drużyn pożarowych w ilości około 40 osób na terenie gminy do 2016r.

C) Cel główny : - zwiększenie minimum dwóch kamer na terenie w miejscu gdzie jest najwięcej wandalizmu do 2016r.

Cele szczegółowe:

- stworzenie możliwości zakupu wozów
- zwiększenie świadomości o konieczności wymiany wozów
- zwiększenie zainteresowania OSP wśród uczniów gminy Wierzbica
- promocja OSP w gminie Wierzbica
- stworzenie możliwości zakupu kamer
- zamontowanie kamer w miejscach szczególnie niebezpiecznych w których najwięcej dochodzi do wandalizmu

Zadania realizujące cele:

Ad 1.

- pozyskiwanie środków finansowych unijnych
- pozyskiwanie sponsorów którzy mogli by finansowo wesprzeć
- organizowanie pikników i festynów
- uświadamianie władz gminnych i mieszkańców o celowości i konieczności wymiany wozów

Ad 2.

- tworzenie klas o profilu pożarniczym w szkołach
- zwiększenie efektywności jednostek straży pożarnej poprzez prowadzenie OSP
- większa ilość organizowanych pokazów i prelekcji dla władzy
- uświadamianie władz gminnych i mieszkańców o problemie

Ad 3.

- wskazanie miejsca w których powinny być zamontowane kamery
- pozyskiwanie środków finansowych na zakup kamer
- uświadamianie władz gminnych i mieszkańców o celowości i konieczności zwiększenia monitoringu.

Obszar: **KULTURA**

A) Cel główny: Zwiększenie aktywności społeczeństwa lokalnego poprzez wzbogacenie oferty kulturalnej o trzy wydarzenia w ciągu roku.

B) Cel główny: Aktywizacja osób starszych poprzez zorganizowanie zajęć dla seniorów dwa razy w roku

C) Cel główny: Organizacja 4 różnych zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży w każdym ośrodku kultury w ciągu roku.

Cel szczegółowy:

- Pozyskiwanie funduszy na realizację działań kulturalnych skierowanych do wszystkich mieszkańców gminy, rozszerzenie oferty kulturalnej, a tym samym podniesienie jej atrakcyjności.
- Podjęcie szerokiej akcji promującej działalność ośrodków kultury.

Zadania realizujące cele:

Ad. 1.

- Pozyskanie środków na działania kulturalne poprzez fundusze unijne, sponsoring, itp.
- pozyskanie funduszy na remont biblioteki, wprowadzenie katalogów elektronicznych oraz na wzbogacenie księgozbioru
- zorganizowanie imprez kulturalnych, które przyciągną mieszkańców gminy w różnym wieku: Piknik rodzinny, Festyn gminny, Impreza promująca sport (sportowo- integracyjna), wystawy prac rodzimych artystów.
- stworzenie programu wydarzeń kulturalnych dla Gminy Wierzbica, zamieszczenie go na stronie internetowej, w lokalnej prasie, itp.,
- stworzenie strony internetowej wiejskich domów kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej w Wierzbicy, aktualizowanie stron, informowanie o planowanych i realizowanych wydarzeniach
- rozszerzenie oferty domów kultury o płatne zajęcia

Ad.2.

- Pozyskanie funduszy z programów, gdzie odbiorcą będą seniorzy,
- stworzenie programu zajęć dla seniorów, stworzenie atrakcyjnej oferty dla osób starszych
- zorganizowanie zajęć dla seniorów przynajmniej 2 razy w roku

Ad.3.

- Pozyskanie funduszy na zajęcia i warsztaty
- rozszerzenie oferty o płatne zajęcia,
- przygotowanie indywidualnych programu pracy wszystkich ośrodków kultury z uwzględnieniem oferty dla dzieci i młodzieży, w tym 4 różnych propozycji zajęć w ciągu roku (dla każdego ośrodka kultury), podanie go do ogólnej wiadomości mieszkańców.
- wsparcie podnoszenia wiedzy animatorskiej przez osoby aktywne w kulturze
- zatrudnienie wykwalifikowanych instruktorów warsztatów przedstawionych w ofercie kulturalnej

Obszar: ZDROWIE

- A) Cel główny:** Spowolnienie procesów starzenie się społeczeństwa – aktywizacja osób starszych – 10% oraz ich rodzin do 2020r.
- B) Cel główny:** Zwiększenie dostępności do 3 specjalistów w Gminie Wierzbica do roku 2020r.
- C) Cel główny:** Zwiększenie promocji i profilaktyki zdrowotnej wśród 80% mieszkańców gminy do roku 2020r.

Zadania realizujące cele:

- a) tworzenie ścieżek zdrowia (rowerowych, miejsc spotkań na świeżym powietrzu)
- b) organizowanie spotkań w istniejących świetlicach wiejskich
- c) organizowanie „Białych Niedzieli” 1x w roku
- d) utrzymanie dostępności do badań manograficznych i cytologicznych 2x w roku
- e) pozyskiwanie środków z programów na działalność lekarzy specjalistów
- f) rozdawnictwo ulotek, plakaty, materiały edukacyjne, gazetka lokalna.
- g) prelekcje w szkołach
- h) organizowanie pikników
- i) promocje klubów sportowych

Cel szczegółowy :

- Utrzymanie sprawności wiekowej i psychicznej mieszkańców
 - wczesne wykrywanie nieprawidłowości zdrowotnych
- zwiększenie świadczeń zdrowotnych mieszkańców
- promocja zdrowego stylu życia

3.2.3. Określenie osób odpowiedzialnych za poszczególne cele, terminy realizacji, wskazanie źródeł finansowania, itp.

CEL	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1 Zmiana z lekceważącego na pozytywny stosunek do nauki u 25% uczniów do 2017r. Zwiększenie zdyscyplinowania podczas lekcji 20% uczniów do roku 2017	szkoły	Do 2017 r.	Budżet gminy, wolontariat
2. Zwiększenie u 40% uczniów motywacji do nauki do roku 2017.	Nauczyciele szkół	Do 2017 r.	Zewnętrzne źródła finansowania, wolontariat
3. Zwiększenie współpracy rodziców ze szkołą do 2017r.	Nauczyciele szkół, Rady Rodziców	Do 2017 r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne,
4.Zwiększenie zakresu usług opiekuńczych dla osób starszych poprzez zatrudnienie 5 opiekunów osób starszych do 2020r.	OPS	Do 2020 r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne
5. Wykonanie podjazdów do 3 obiektów użyteczności publicznej Gminy Wierzbica 2020r.	OPS, UG	Do 2020r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne (PEFRON)
6. Aktywizacja osób bezrobotnych – 30 osób bezrobotnych do 2020r	OPS, UG	Do 2020 r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne
7. wymiana minimum dwóch wozów ratowniczo - gaśniczych w szczególności w jednostce, która jest włączona do krajowego systemu ratowniczo gaśniczych do 2016r. na której w dużej mierze spoczywa bezpieczeństwo mieszkańców.	UG, z gm. OSP	Do 2016r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne

8. utworzenie grupy młodzieżowych drużyn pożarowych w ilości około 40 osób na terenie gminy do 2016r.	UG, z gm. OSP	Do 2016r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne
9. - zwiększenie minimum dwóch kamer na terenie w miejscu gdzie jest najwięcej wandalizmu do 2016r.	OPS, UG	Do 2016r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne
10. Zwiększenie aktywności społeczeństwa lokalnego poprzez wzbogacenie oferty kulturalnej o trzy wydarzenia w ciągu roku do 2020 r.	Biblioteka, NGO, lokalni liderzy, grupy nieformalne	Do 2020r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne
11. Aktywizacja osób starszych poprzez zorganizowanie zajęć dla seniorów dwa razy w roku do 2020 r.	Biblioteka, NGO, lokalni liderzy, grupy nieformalne	Do 2020r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne
12. Organizacja 4 różnych zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży w każdym ośrodku kultury w ciągu roku do 2020 r.	Biblioteka, NGO, lokalni liderzy, grupy nieformalne	Do 2020r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne
13. Spowolnienie procesów starzenia się społeczeństwa – aktywizacja osób starszych – 10% oraz ich rodzin do 2020r.	OPS, Ośrodek zdrowia, NGO,	Do 2020 r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne
14. Zwiększenie dostępności do 3 specjalistów w Gminie Wierzbica do roku 2020r.	OPS, Ośrodek zdrowia,	Do 2020 r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne
15. Zwiększenie promocji i profilaktyki zdrowotnej wśród 80% mieszkańców gminy do roku 2020r.	OPS, Ośrodek zdrowia, NGO	Do 2020 r.	Budżet gminy, środki zewnętrzne,

4. Zarządzanie realizacją Strategii

4.1. Określenie osób odpowiedzialnych za koordynację wdrażania Strategii

Za koordynację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica odpowiedzialny będzie Ośrodek Pomocy Społecznej, przy wsparciu lokalnych liderów i przedstawicieli grupy powołanej ds. opracowania strategii z poszczególnych obszarów: zdrowie, edukacja, bezpieczeństwo, kultura, pomoc społeczna. Osobą bezpośrednio zajmującą się wdrażaniem dokumentu będzie kierownik OPS – Jadwiga Tywoniuk.

4.2. Wskazanie sposobów i częstotliwości dokonywania oceny stopnia realizacji Strategii

Na koniec każdego roku kalendarzowego zostanie przeprowadzona częściowa ocena stopnia realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wierzbica. W tym celu zbierze się zespół lokalnych liderów i przedstawicieli obszarów: zdrowie, edukacja, bezpieczeństwo, kultura, pomoc społeczna, którzy wspólnie dokonają stopnia wdrożenia strategii. Dokumentem w jakim będą zebrane wnioski będzie sprawozdanie z realizacji strategii. Każdorazowo sprawozdanie zostanie przedstawione Radzie Gminy do akceptacji oraz zamieszczone na stronie www samorządu.

4.3. Wskazanie osób i sposobów dokonywania zmian (aktualizacji) Strategii

Co roku w wyniku pracy zespołu odpowiedzialnego za częściową ocenę stopnia realizacji strategii zostanie przeanalizowana strategia również pod kątem konieczności dokonania w niej zmian/aktualizacji. Jeżeli w wyniku tych analiz konieczne będzie aktualizacja strategii (ze względu na zmianę warunków, niemożność realizacji zamierzonych celów i działań) wówczas zostanie powołany zespół ds. aktualizacji strategii, którego zadaniem będzie ponowna analiza sytuacji gminy w obszarach: zdrowie, edukacja, bezpieczeństwo, kultura, pomoc społeczna oraz zaprojektowanie w wyniku przeprowadzonej diagnozy nowych celów i działań.

4.4. Zdefiniowanie wskaźników monitorowania Strategii

CEL	WSKAŹNIK	REZULTAT	NARZĘDZIE POMIARU
1. Zmiana z lekceważącego na pozytywny stosunku do nauki u 25% uczniów do 2017r. Zwiększenie zdyscyplinowania podczas lekcji 20% uczniów do roku 2017	Zwiększenie zdyscyplinowania podczas lekcji	20% uczniów	Dzienniki zajęć, wyniki w nauce, oceny z zachowania
2. Zwiększenie u 40% uczniów motywacji do nauki do roku 2017.	Zwiększenie motywacji	40% uczniów	Dzienniki zajęć, wyniki w nauce, oceny z zachowania
3. Zwiększenie współpracy rodziców ze szkołą do 2017r.	Zwiększenie współpracy	Na 30% rodziców	okumentacja szkolna

4. Zwiększenie zakresu usług opiekuńczych dla osób starszych poprzez zatrudnienie 5 opiekunów osób starszych do 2020r.	Zwiększenie zakresu usług opiekuńczych	zatrudnienie 5 opiekunów osób starszych	Dokumentacja OPS, umowy cywilno-prawne,
5. Wykonanie podjazdów do 3 obiektów użyteczności publicznej Gminy Wierzbica 2020r.	Dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych	Wykonanie podjazdów do 3 obiektów	Dokumentacja UG i OPS
6. Aktywizacja osób bezrobotnych – 30 osób bezrobotnych do 2020r	Aktywizacja osób bezrobotnych	30 osób	Dokumentacja OPS
7. - wymiana minimum dwóch wozów ratowniczo - gaśniczych w szczególności w jednostce, która jest włączona do krajowego systemu ratowniczo gaśniczych do 2016r. na której w dużej mierze spoczywa bezpieczeństwo mieszkańców.	Wymiana wozów, poprawa bezpieczeństwa	dwa wozy ratowniczo - gaśnicze	Dokumentacja UG i OSP
8. utworzenie grupy młodzieżowych drużyn pożarowych w ilości około 40 osób na terenie gminy do 2016r.	Utworzenie grupy młodzieżowych drużyn pożarowych	około 40 osób	Dokumentacja OPS, ilość młodych osób uczestnicząca w zawodach OPS
9. - zwiększenie minimum dwóch kamer na terenie w miejscu gdzie jest najwięcej wandalizmu do 2016r.	Zwiększenie bezpieczeństwa	Dwie kamery	Dokumentacja UG
10. Zwiększenie aktywności społeczeństwa lokalnego poprzez wzbogacenie oferty kulturalnej o trzy wydarzenia w ciągu roku do 2020 r.	Zwiększenie aktywności społeczeństwa lokalnego	trzy wydarzenia w ciągu roku	Dokumentacja UG, Biblioteki, relacje i zdjęcia z wydarzeń, plakaty
11. Aktywizacja osób starszych poprzez zorganizowanie zajęć dla seniorów dwa razy w roku do 2020 r.	Aktywizacja osób starszych	Zajęcia dla seniorów dwa razy w roku (dodatkowe)	Dokumentacja UG, Biblioteki, relacje i zdjęcia z wydarzeń, plakaty
12. Organizacja 4 różnych zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży w każdym ośrodku kultury w ciągu roku do 2020 r.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży	4 różne zajęcia i warsztatowe dla dzieci i młodzieży	Dokumentacja UG, Biblioteki, relacje i zdjęcia z wydarzeń, plakaty
13. Spowolnienie procesów starzenia się społeczeństwa – aktywizacja osób starszych – 10% oraz ich rodzin do 2020r.	Spowolnienie procesów starzenia się społeczeństwa	aktywizacja osób starszych – 10% oraz ich rodzin	Dokumentacja UG, Biblioteki, relacje i zdjęcia z wydarzeń, plakaty

14. Zwiększenie dostępności do 3 specjalistów w Gminie Wierzbica do roku 2020r.	Poprawa dostępności lekarzy w gminie	Zwiększenie dostępności do 3 specjalistów	Dokumentacja ośrodka zdrowia i UG, dokumentacja z organizowanych akcji
15. Zwiększenie promocji i profilaktyki zdrowotnej wśród 80% mieszkańców gminy do roku 2020r.	Promocja zdrowia	Zwiększenie promocji i profilaktyki zdrowotnej wśród 80% mieszkańców	Dokumentacja ośrodka zdrowia i UG, dokumentacja z organizowanych akcji

5.Zakończenie

Prezentowany dokument jest wynikiem prac przedstawicieli wielu instytucji i organizacji związanych swoją działalnością z problemami zawartymi w Strategii.

Wyszczególnione grupy problemowe nie obejmują wszystkich trudności występujących na terenie gminy, co nie znaczy, że pominięte problemy są nieważne.

Do najważniejszych problemów społecznych należą te, które wynikają z niepełnosprawności i starości, bezrobocia i ubóstwa, dysfunkcji rodzin oraz uzależnienia i przemocy domowej. Usuwanie tych problemów oraz zapobieganie ich rozszerzaniu się i powstawaniu jest rzeczą istotną, gdyż często nierozwiązany problem rodzi nowy o bardziej niekorzystnych skutkach. Ważne jest więc planowe ich likwidowanie. Możliwe jest to tylko przy współpracy i zaangażowaniu wielu podmiotów. Niniejsza Strategia jest podstawą do opracowania szczegółowych programów, poprzez których realizację zostaną osiągnięte cele prowadzące do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy.

Plany zawarte w tym dokumencie obejmują najbliższe sześć lat. Jest to dość długi okres i pojawiające się w tym czasie przemiany gospodarcze i społeczne mogą wpłynąć na zmianę zakresu i rodzaju problemów społecznych, dlatego założono konieczność ciągłości prac nad Strategią w celu jej aktualizacji.